

УДК 658.62.018

Н. Кирич, докт. економ. наук, професор, О. Погайдак, канд. економ. наук,

**ПОСИЛЕННЯ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЗИЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА ЧЕРЕЗ
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ ТА СФЕРИ ПОСЛУГ.**

N. Kyrych, O. Pohaydak,

**STRENGTHENING A COMPANY'S COMPETITIVE POSITION THROUGH
IMPROVING THE QUALITY OF PRODUCTS, WORKS AND SERVICES.**

Система пріоритетів технологічного розвитку України має включати в себе не тільки механізми реалізації, затверджені урядом як пріоритетні напрями науково-технічної та інноваційної діяльності. Ключове місце в цій системі мають зайняти механізми вирішення таких пріоритетних проблем технологічного розвитку як захист внутрішнього ринку від імпорту фальсифікованих та неякісних товарів, а також забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних технологічних товарів на світових ринках. Потребують істотного вдосконалення діючі механізми стандартизації, метрології та сертифікації. В свою чергу висока якість - запорука конкурентоздатності. Конкурентоздатність продукції, робіт та сфери послуг - фундамент стабільного функціонування підприємства. Незадовільним залишається рівень участі галузевих міністерств та відомств у розробці національних стандартів.

Неприпустимою є відсутність галузевих планів стандартизації, особливо в таких експортоспроможних галузях як машинобудування, телекомунікації. Для фінансування робіт зі стандартизації використовуються не тільки кошти міністерств, відомств, але й великих корпорацій - головних експортерів, зацікавлених у конкурентоспроможності своєї продукції на світових ринках. Негативним фактом є зменшення останніми роками (з 2001 р. на 45,3%) кількості голосувань від України по стандартах, які приймають міжнародні організації зі стандартизації. Прийняття міжнародних і європейських стандартів без участі України у процесі їхньої розробки автоматично закладає відчутне науково-технічне відставання країни. Низьким залишається рівень участі України у міждержавній стандартизації: щорічно розробляється лише в межах 10 міждержавних стандартів.

Суттєвим недоліком метрологічної діяльності України є відсутність економічно обґрунтованої концепції й програми дальшого розвитку державної метрологічної системи та її гармонізації з міжнародними і європейськими метрологічними нормами та правилами.

У галузі сертифікації головним недоліком двостороннього співробітництва Державної інспекції України з питань захисту прав споживачів є відірваність від реальних потреб промисловості. Недостатня поінформованість про критичні бар'єри торгових партнерів та досить вузька структура експорту ускладнюють співпрацю у сфері взаємного визнання результатів оцінки відповідності на паритетній основі. За таких умов обсяги сертифікації засобів виробництва, що імпортуються в Україну, останнім часом зменшилися в декілька разів.

У процесі радикальних економічних перетворень споживач поки що не отримує необхідної підтримки і захисту з боку держави. Захисту прав споживачів не зможе сприяти спрощення процедур передринкового контролю та застосування декларації виробника без розвиненої розгалуженої, багаторівневої системи контролю у сфері торгівлі та послуг, яка поки що перебуває в стадії формування.

Ставлячи завдання розробки системи управління якістю та виготовлення хлібних виробів з поліпшеними показниками дозволять підтримувати конкурентноздатність продукції. Спеціалісти в цьому випадку виходять, у першу чергу, з можливості одержання відповідної якості сировини, тобто зерна. Однак це далеко не завжди вдається. З іншого боку, для того, щоб отримувати поліпшену сировину, необхідно заздалегідь інформувати постачальників про необхідність надання їй заданих властивостей і якостей за конкретними показниками, причому у формалізованому вигляді. Адже для постачальників це вже є кінцевою реалізованою продукцією.

В умовах України відповідь повинна бути одною - про якість продукції, що випускається, піклується виробник. Контроль за відповідними параметрами здійснюються як у відомчому розрізі, так і відповідними державними інспектуючими організаціями. Це правило, чи точніше такий порядок, загалом прийнятий й у світовій практиці. Тому законодавство у цій сфері повинно розроблятися з врахуванням цих особливостей. В свою чергу концептуальною основою організації комплексної системи управління якістю є не лише безупинний аналіз і постійне поліпшення діяльності хлібопереробних підприємств - виготовлювачів продукції, а й налагодження взаємовідносин з постачальниками сировини за встановленими показниками для хлібного комплексу, яким опікується Міністерство аграрної політики та продовольства України. Однак в силу певних обставин між селекціонерами, елеваторною, борошномельною і хлібопекарською галузями не налагоджено відповідної співпраці. Повільно йде адаптація керівників підприємств до традицій, що міністерство (держава) в даний час вже не може брати на себе багато управлінських функцій, у тому числі в сфері якості. Особливо яскраво проявляються ці моменти в регіональному масштабі.

Для багатьох товаровиробників дефіцит потрібної сировини відчувається й в умовах загального надлишку зерна чи борошна, який є наслідком розриву між рівнем затверджених норм якості зерна, борошна і хліба, підтверджених попитом на них - з одного боку, і недостатнім рівнем виробництва зерна і борошна, що відповідають цим нормам, - з іншого. Для вирішення проблеми є два шляхи: перший - підвищення якості сировини (зерна і борошна), другий - зниження норм якості зерна і борошна, установлюваних стандартами.

Отже, в умовах державного становлення, у контексті вступу України до Європейського Союзу, проблеми якості продукції, робіт і послуг стають як ніколи актуальними. Ці обставини обумовлюють необхідність вдосконалення управління цими процесами - на регіональному та всіх ієрархічних рівнях, у всіх галузях і сферах суспільного життя і господарювання.

Література:

1. Васильченко А. Давайте орієнтуватися на економіку // Хлібопродукти. - 2004.- № 8.- С.26-28.
2. Пасхавер Б. Пріоритети продовольчого ціноутворення // Економіка України. - 2003.- №4.- С.4-12.